

LAG OM FÖREKOMMANDE OCH SLÄCKNING AV SKOGSELD.

Den 7 maj 1937.
SFS 222/1937

1 §. Vill någon företaga kolning eller tjärbränning eller ock svedja eller bränna gräs, ris eller ljung eller för annat ändamål uppgöra eld i skog eller så nära skog, att elden lätt kan spridas dit, åligger det honom att, genom grävning eller annorledes, vidtaga de särskilda anordningar, som kunna anses erforderliga till förhindrande av eldens spridning.

2 §. Då stark torka råder eller i följd av stark blåst fara för skogseld föreligger, må svedjning eller bränning av gräs, ris eller ljung icke förehas eller eljest, utom för utövande av näring eller i fall av trängande behov, eld uppgöras i skog eller så nära skog, att elden lätt kan spridas dit.

3 §. Eld, som uppgjorts å plats, varom ovan nämnts, må ej övergivas, förrän den blivit fullständigt släckt.

4 §. Ej må någon handskas ovarsamt med brinnande eller glödande föremål å sådan plats och under sådana omständigheter, att skogseld därav lätt kan uppstå.

5 §. Varje kommun å landet, som ej är köping, skall utgöra en brandrote; dock äger länsstyrelsen efter framställning medgiva, att vad sålunda är stadgat ej skall äga tillämpning i fråga om viss kommun eller att två eller flera kommuner må förenas till en brandrote.

Länsstyrelsen äger ock efter vederbörandes hörande besluta, att kommun som i första stycket sägs skall utgöra mer än en brandrote och huru i sådant fall kommunen skall till brandrotar indelas.

Stads icke planlagda område så ock dylikt område inom köping, som utgör egen kommun, skall, där länsstyrelsen efter vederbörandes hörande finner skäligt så förordna, utgöra en eller flera brandrotar.

6 §. Det åligger brandrote att i enlighet med bestämmelserna i denna lag vidmakthålla ett skogsbrandväsen, som kan anses tillfredsställa skäliga anspråk på trygghet mot skada av skogseld.

7 §. Länsstyrelse skall, var inom sitt län, vaka över att skogsbrandväsendet är tillfredsställande ordnat.

8 §. Består brandrote av kommun eller del av kommun, skall kommunen utöva brandrotens rättigheter och fullgöra dess skyldigheter. Rätten att besluta i brandrotens angelägenheter utövas å landet av kommunalfullmäktige eller, där sådana ej finnas, å kommunalstämma samt i stad av stadsfullmäktige.

Förvaltningen av brandrotens angelägenheter handhaves å landet av kommunalnämnden och i stad av drätselkammaren, därest ej kommunen finner skäligt uppdraga förvaltningen åt en för sådant ändamål utsedd skogsbrandsstyrelse eller annan kommunal förvaltningsmyndighet.

Äro två eller flera kommuner förenade till en brandrote och överenskomma de ej att bilda kommunalförbund för vidmakthållande av skogsbrandväsendet, ankommer det på dem att sinsemellan träffa de avtal, som i följd av gemenskapen må erfordras.

Bildas kommunalförbund, skall förbundet utöva brandrotens rättigheter och fullgöra dess skyldigheter.

9 §. För varje brandrote skola finnas en brandfogde och en vice brandfogde.

Brandfogde och vice brandfogde, vilka skola vara mantalsskrivna och boende inom kommun, som ingår i brandroten, väljas för en tid av fyra år av dem, som utöva brandrotens beslutanderätt. Då brandfogde eller vice brandfogde valts, skall länsstyrelsen genast underrättas, och ankommer det på länsstyrelsen att pröva den valdes lämplighet för uppdraget. Den valde skall av länsstyrelsen förordnas, där ej särskilda skäl annat föranleda. Består brandroten av två eller flera kommuner och enas kommunerna ej i valet av brandfogde eller vice brandfogde, skall en av de valda av länsstyrelsen förordnas, där ej särskilda skäl annat föranleda.

Ej må annan avsäga sig uppdrag att vara brandfogde eller vice brandfogde än:

- a) ämbets- eller tjänsteman, som av sin befattning är hindrad att fullgöra uppdraget;
- b) den som uppnått sextio års ålder;
- c) den som eljest uppger hinder, vilket godkännes av brandroten; eller
- d) den som de fyra senaste åren tjänstgjort såsom brandfogde eller vice brandfogde.

Befinnes brandfogde eller vice brandfogde under tjänstgöringstidens lopp icke vidare vara för befattningen lämplig, äger länsstyrelsen skilja honom från densamma.

Vid uppkommen ledighet äger länsstyrelsen förordna lämplig person att uppehålla befattningen, intill dess densamma blivit i föreskriven ordning tillsatt.

10 §. Brandfogde åligger: att vaka över att de till förekommande av skogseld meddelade bestämmelserna varda noggrant iakttagna; att utöva närmaste inseedet över brandrotens skogsbrandväsen; samt att till laga beivran anmäla förseelser mot denna lag eller mot skogsbrandordning.

Vice brandfogde skall vid brandfogdens frånvaro träda i hans ställe samt eljest, i den mån så finnes erforderligt, biträda brandfogden i dennes åligganden.

11 §. Brandfogde och vice brandfogde äro med avseende å rätt till gottgörelse i anledning av sitt uppdrag likställda med vald ledamot av kommunal nämnd, som utsetts till ordförande; dock att i fråga om ersättning för deltagande i eller annan verksamhet för släckning av skogseld gäller vad nedan i 25 § föreskrives.

12 §. För brandrote skall finnas skogsbrandordning, upptagande de föreskrifter, som utöver i denna lag eller eljest i vederbörlig ordning meddelade bestämmelser äro erforderliga till förekommande och släckning av skogseld.

Beslut om antagande eller ändring av skogsbrandordning fattas av brandroten.

Skogsbrandordning skall angiva:

- a) då särskild skogsbrandstyrelse finnes, dennas sammansättning;
- b) de åligganden och befogenheter, som ankomma å den förvaltande myndigheten;
- c) skogsbrandväsendets organisation; samt
- d) de åligganden och befogenheter, som ankomma å brandfogden och vice brandfogden.

I skogsbrandordning må för överträdelse av dess föreskrifter stadgas böter, högst trehundra kronor, där ej å förseelsen kan följa straff efter allmän lag.

13 §. 1 mom. Beslut om antagande eller ändring av skogsbrandordning skall underställas länsstyrelsens prövning.

Beslut, som sålunda underställas, skall antingen oförändrat fastställas eller ogillas. Vägras fastställelse, skall skäl därtill uppgivas.

Har beslut fastställts, skall det utan hinder av besvär lända till efterrättelse, till dess annat vederbörligen förordnas.

2 mom. Finner länsstyrelse, att skogsbrandordning, innehållande erforderliga bestämmelser till förekommande och släckning av skogseld, icke blivit antagen eller att brandrote eljest uppenbarligen åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag, skall länsstyrelsen hos brandroten göra framställning om rättelse. Vidtages ej i anledning av länsstyrelsens framställning erforderlig åtgärd, äger länsstyrelsen därom förordna. Finnes det vara av nöden, må länsstyrelsen förelägga lämpligt vite och till sådant vite fälla.

14 §. Klagan över beslut, som enligt denna lag meddelas av länsstyrelse, må göras hos Konungen i vederbörande statsdepartement i den ordning, som för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut är bestämd.

15 §. Då brandfogde eller vice brandfogde förordnats samt då skogsbrandordning fastställts, skall meddelande härom av länsstyrelsen ofördröjligen införas i länskungörelserna.

16 §. Vid släckning av skogseld utövas befälet av brandfogden. Har elden tagit eller hotar den taga större omfattning, äger länsstyrelsen förordna befälhavare.

17 §. Skyldig att deltaga i släckning av skogseld är envar i trakten, å landet eller i stad, bosatt arbetsför man, som fyllt aderton men icke sextio år.

Vid skogseld eller överhängande fara därför åligger det ägare av häst, fordon eller båt att på begäran av befälhavaren ställa sådant fortskaffningsmedel till hans förfogande samt innehavare av telefon att upplåta densamma åt befälhavaren eller den, som går hans ärenden.

18 §. Uppkommer skogseld eller är överhängande fara därför för handen och kan ej den, som varsnar elden eller faran eller eljest får kunskap därom, genast släcka elden eller undanröja faran, åligger det honom dels att, om släckningsskyldiga veterligen uppehålla sig i närheten av brandstället, genast giva dem underrättelse, dels ock att, så fort ske kan, underrätta brandfogden eller annat brandbefäl eller polisman eller vid skogsstaten eller hos skogsvårdsstyrelsen anställd person. Har polisman eller vid skogsstaten eller hos skogsvårdsstyrelsen anställd person erhållit sådant meddelande, skall han genast underrätta brandfogden härom.

Har brandfogde erhållit kunskap om skogseld eller överhängande fara därför, skall han ofördröjligen sammankalla nödigt manskap för eldens släckning samt, så fort ske kan, underrätta vederbörande polismyndighet. Kallelse till eldsläckning skall av envar utan dröjsmål fortskaffas.

Envar släckningsskyldig är efter kallelse pliktig att, försedd med tillgängliga släckningsredskap, genast begiva sig till anvisad plats och deltaga i släckningsarbetet. Befinner släckningsskyldig sig i närheten av brandstället, skall han, så snart han fått kunskap om branden, utan kallelse skynda dit och taga del i nämnda arbete.

För släckning av skogseld, som tagit eller hotar taga större omfattning, skall befälhavaren, där så erfordras, göra framställning om militärhandräckning hos länsstyrelsen eller annan myndighet, som är behörig att begära sådan handräckning.

19 §. För hämmande av skogseld må släckningsmanskap fälla träd, anlägga moteld, undanskaffa hägnad eller vidtaga andra dylika för ändamålets vinnande nödiga åtgärder. dock att, där befälhavaren eller annat brandbefäl är tillstädes, hans föreskrift först skall inhämtas.

20 §. Ej må släckningsskyldig utan giltigt skäl lämna släckningsarbetet, förrän han erhållit hemlov.

Befälhavaren äger, där så erfordras, ålägga en eller flera släckningsskyldiga att, sedan elden dämpats, hålla vakt vid brandstället, till dess släckningen är fullbordad.

21 §. Såsom giltigt skäl att utebliva från eller lämna släckningsarbete gäller, om någon icke utan fara för hälsan eller utan eftersättande av viktiga göromål, som icke tåla uppskov, kan infinna sig eller kvarstanna eller om ledighet härför vägrats honom av arbetsgivare eller arbetsledare.

Den, som är i annans tjänst eller arbete anställd, må ej av arbetsgivaren eller arbetsledaren förvägras den ledighet, som för släckning av skogseld må ifrågakomma och som kan utan synnerlig olägenhet medgivas.

22 §. Den, som bryter mot vad i 1, 2, 3 eller 4 §§ finnes stadgat eller ej ställer sig till efterrättelse vad i 17 § andra stycket, 18 § första, tredje eller fjärde stycket eller 20 § första stycket föreskrives eller åläggande, som givits enligt 20 § andra stycket, så ock släckningsskyldig, som ej åtlyder vad befälhavaren eller annat brandbefäl i eller för släckningsarbetet befäller, straffes med dagsböter.

Har den, som är i annans tjänst eller arbete, uteblivit från släckningsarbete till följd därav, att arbetsgivare eller arbetsledare i strid mot föreskriften i 21 § andra stycket vägrat honom ledighet, eller har han av sådan anledning lämnat släckningsarbete, förrän han erhållit hemlov, vare arbetsgivaren eller arbetsledaren förfallen till samma ansvar, som i första stycket av denna paragraf sägs.

23 §. Allmän åklagare åligger att åtala förseelse mot denna lag eller mot skogsbrandordning.

24 §. Böter och viten, vilka ådömas efter denna lag eller efter skogsbrandordning, skola tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas enligt allmän lag.

25 §. Den, som deltagit i eller på annat sätt varit verksam för släckning av skogseld, må kunna av statsmedel bekomma ersättning eller särskild belöning därför ävensom ersättning för skada till följd av arbetet.

Har vid mera långvarigt släckningsarbete visat sig nödvändigt att genom ledningens försorg ordna gemensam proviantering, skall kostnaden härför bestridas av statsmedel.

Närmare bestämmelser i oförmälda hänseenden meddelar Konungen.

Denna lag, varigenom upphäves lagen den 14 oktober 1914 (nr 281) om förekommande och släckning av skogseld, träder i kraft den 1 januari 1939. Om indelning i brandrotar och om skogsbrandordning att tillämpas från och med sistnämnda dag, må dock jämväl dessförinnan beslutas i enlighet med bestämmelserna i denna lag.